

Kolmisoppi

Yhteinen keskustelutilaisuus vaikuttamisesta Yaran YVA prosessiin ja laajentumissuunnitelmiin

Tavoite tänään käydä läpi:

- ▶ Mistä YVAssa on nyt kyse
- ▶ Mihin tässä ollaan havahduttu
- ▶ Miten asiaan voi vaikuttaa
- ▶ Vastineet

Yaran YVA hanke

- ▶ Nykyinen ympäristölupa vuoteen -35
- ▶ YVA tähtää kohti uutta ympäristölupaa toiminnan jatkamiseen, niin että koko tunnettu esiintymä louhitaan pois
 - ▶ Toiminta jatkuisi vuoteen -65
 - ▶ Kaivosten avaaminen ja laajentaminen
 - ▶ Sivukiviläjitysten avaaminen, laajentaminen ja nostaminen
 - ▶ Rikastehiekkaläjityksen laajentaminen ja nostaminen (+400ha)
- ▶ Esitetty 4 vaihtoehtoa
- ▶ Perehdytään näihin tarkemmin lopussa

YVA prosessi yksinkertaistetusti

1. Nyt kerätään tietoa MITÄ pitäisi arvioida, huomioida ja selvittää. Tästä vastineet yhteysviranomaiselle (ELY) 21.9 mennessä.
 2. Tämän jälkeen viranomainen päättää mitä Yara veloitetaan selvittämään ja millä tarkkuudella.
 3. Aikanaan, kun Yaran selvitys julkaistaan, tulee seuraava paikka ottaa kantaa. Onko selvitetty oikeita asioita oikein ja riittävän kattavasti?
 4. Viranomaisen lausunto selvityksestä
 5. Sen jälkeen Yara päättää mikä vaihtoehto (0-4) valitaan / voidaan valita ja hakee ympäristölupaa
- ▶ YVA Prosessi kestää 1,5 vuotta.
 - ▶ Tämän hetken tiedon mukaan Yara tekee lopulliset päätökset vuonna -30.

Nyt ollaan tässä.
Annetaan lausunnot
siitä, mitä pitäisi selvittää
ja huomioida.

Täällä otetaan kantaa
selvityksiin.

Jotain nykytilasta - havahtuminen

- ▶ Mitä tarkemmin asiaan perehtyy, sitä enemmän käy ilmi että nykyinenkin ympäristölupa ja sen noudattaminen on erittäin holtitonta.
- ▶ Yhtenä törkeänä esimerkkinä Kolmisopen järvi:
 - ▶ Selkeästi vesilain vastaista toimintaa. Järven ekologinen tila on ajettu kriittisen huonoksi. Järvi on erittäin rehevä.
 - ▶ Virallinen raportointi järven tilasta on pois johdattelua Yaran aiheuttamista vahingoista, vaikka kaivos on selkeästi päätekijä.
 - ▶ YVA:ssa ei ole suunnitelmassakaan edes selvittää järven todemukaista tilaa
- ▶ Korvauksia melusta, pölystä, maisemasta, luontoarvojen poistumisesta, kiinteistöjen arvojen laskusta ei makseta vaikka jo kaivoslakikin vaatii korvauksien maksamisen haitoista.

Ja nyt toiminta pitäisi kasvattaa entistä järkyttävämpään kokoluokkaan?

LAAJENEMISEN KARMEAT VÄLITTÖMÄT SEURAUKSET

- ▶ Alle jäävät asukkaat/kiinteistöt ovat ihan oma lukunsa ☹. Siinä menetetään kerrasta niin menneisyys kuin tulevaisuus.
- ▶ Asuminen maalla muuttuu lopulta asumiseksi teollisuus- ja kaatopaikka-alueella jossa EI ole
 - ▶ Hiljaista, edes siedettävän hiljaista
 - ▶ Luontomaisemaa
 - ▶ Luontoa olla elää ja harrastaa
 - ▶ Kiinteistöillä arvoa
 - ▶ Turvallista?
- ▶ Edellämainitut ovat paikoin jo nyt erittäin iso ongelma / menetetty!

TOINEN ISO ONGELMA: YMPÄRÖIVÄ LUONTO TAI TERVEYS TUHOUTUU “LIIAN HITAASTI”

- ▶ Sammakko vesikattilassa -ilmiö
- ▶ Kukaan ei näytä puuttuvan esimerkiksi latvavesistöihin, ne ajetaan aivan huolelta mätänemistilaan asti jo nykyisellä ympäristöluvalla. Lain vastaista.
 - ▶ YVassa puhutaan vain isoista vesistöistä
- ▶ Kun tuhoava muutos tapahtuu riittävän hitaasti, siitä tulee Yaralle ja viranomaiselle “normi”
- ▶ On pakko vaatia vaikutusten arviointia vähintään useiden kymmenien vuosien aikajänteellä, niin taakse- kuin eteenpäin. Myös siihen aikaan kun toiminta loppuu.

YVA prosessi on ongelmallinen

- ▶ Yaralla ei ole intressejä hankkia mitään ”ylimääräisiä” kuluja. Kuten ei missään liiketoiminnassa ole tapana. Yara tekee lopulta sen mitä viranomainen vaatii.
- ▶ Viranomaiselle tämä on puolestaan erittäin haastavaa; tämän mittaluokan hankkeista ei ole välttämättä tietoa
- ▶ Prosessi sälyttää ison vastuun vaikutusalueen asukkaille. Epäreilua, mutta näin se on.
- ▶ Kannattaa kuunnella kriittisesti Yaran tilaisuuksissa mitä siellä sanotaan tai luvataan. **AINOASTAAN** viranomaisen vaatimus lopulta vaikuttaa.
- ▶ Yhteysviranomainen (ELY) ja pyydetyt vastineet on oikea taho viedä asiaa eteenpäin.

Muutama sana rahasta

Muutama sana rahasta

- ▶ Jokainen kolmisoppelainen maksaa osaltaan Yaran toiminnan jatkumista alkaen kiinteistöjen arvojen romahduksesta (puhumattakaan kaikesta muusta, jota rahalla ei voi mitata).
- ▶ Kuka vaikutusalueen ulkopuolella asuva laittaisi esim. 100000 euroa Yaran toiminnan jatkumiseen? Kyliltä on helppo huudella.
- ▶ Yara on miljardiluokan yritys. Korvausvastuu haitoista on Yaralla, ei kenelläkään vaikutusalueen asukkaalla. Sen sanoo pelkästään jo kaivoslakikin.
- ▶ Korvauksia on syytä vaatia mukaan YVA prosessiin arvioitavaksi. Haittakynnys on selkeästi ylitetty jo aikaa sitten.
- ▶ Yaran nykyinen suhtautuminen ”lunastetaan käypään hintaan” on asukkaita kohtaan ylimielinen ja vastenmielinen asenne. Kertoo arvoista.

YVA on nyt tyhjä kuori

- ▶ Oma elinympäristömme on YVA:ssa viivoja kartalla, louhittuja megatonneja, satoja kaatopaikkahehtaareita, toiminnan pakonomaista jatkamista tukevaa virallista selvitystä.
- ▶ Siellä ei ole mitään kriittiseksi todettua
- ▶ Elinympäristömme tuhoutuminen on korvattu sanoilla ”ympäristö muuttuu”.
- ▶ Siellä ei ole huolen häivää elämisen edellytyksien turvaamiseksi alueella

- ▶ Kertoo jo itsessään jotain
- ▶ Vastuu muuttaa tämä asia on alueen asukkailla, eli meillä

Kiitos!

- ▶ Keskustellaan asiasta
- ▶ Palataan lopuksi vastineiden tekemiseen ja jättämiseen ELYlle

Vaihtoehto	VE0	VE1	VE2	VE3	VE4
Louhokset					
Särkijärven/ Jaakonlammen louhos	Toiminta nykyisten lupien puitteissa	Toiminta jatkuu	Toiminta jatkuu	Toiminta jatkuu	Toiminta jatkuu
Laukansalon uusi louhos	Ei toteuteta	Toteutetaan	Toteutetaan	Toteutetaan suppeampana	Toteutetaan suppeampana
Saarisen louhoksen laajennus	Ei toteuteta	Toteutetaan	Toteutetaan	Toteutetaan	Toteutetaan
Sivukiven läjitysalueet					
Ansanmäen laajennus	+230 ei laajennusta	+230 n. 185 ha	+230 n. 185 ha	+305 n. 115 ha	+305 n. 115 ha
Saarisen laajennus	+210 ei laajennusta	+210 n. 50 ha	+210 n. 50 ha	+210 n. 50 ha	+210 n. 50 ha
Itäläjityksen laajennus	+240 ei laajennusta	-	-	+295 n. 50 ha	+295 n. 50 ha
Laukansalo	-	+225 n. 85 ha lounaaseen	+225 n. 85 ha lounaaseen	+225 n. 85 ha koilliseen	+225 n. 85 ha koilliseen
Rikastushiekka-alue					
Mustin laajennus (sis. vesialtaan)	-	+250 n. 430 ha pohjoiseen	+250 n. 440 ha itään	+250 n. 430 ha pohjoiseen	+250 n. 440 ha itään

Vastineet

- ▶ Teemme ainakin yhtä yhteistä vastinetta. Käytännössä vaaditaan tarkempia selvityksiä vesistöjen, maiseman, melun, pölyn, elinympäristön ja kemikaalien osalta.
 - ▶ Korostetaan nykyisenkin luvan ongelmia ja puutteita vaaditaan niiden selvittämistä
 - ▶ Emme suosita mitään laajenemisvaihtoehtoa (1-4), korostetaan erityisesti pohjoisen läjityksen sekä ansanmäen laajentamisen tuhoisaa vaikutusta Kolmisopelle ja kolmisoppelaisille.
 - ▶ Vaaditaan korvausten sisällyttämistä prosessiin.
- ▶ Onko tähän halukkuutta osallistua?
- ▶ Vastineita voi jättää kuka tahansa. Tärkeä saada mahdollisimman monen aidot huolet ELYlle kuuluviin.
- ▶ Kuten puhuttu aiemmin, prosessi jättää valitettavan ison vastuun alueen asukkaille. Elämä on.

Tästä ei enää selvitä, jos emme reagoi hyvin eri tavalla kuin aiemmin.

Vaatii nyt omista oikeuksista huolehtimista mahdollisimman monelta taholta.

Kiitos kun vaikutat!

Vastineen jätto

- ▶ Voi olla vapaamuotoinen. Oma nimi, osoite, kiinteistötunnus kannattaa laittaa
- ▶ Mitä mieltä olet, mitä haittoja, mitä vaadit huomioon otavaksi jne.
- ▶ Kannattaa vaatia asioita, ei ehdottaa. Myös nykyiset haitat kannattaa nostaa vahvasti esiin.
- ▶ **VASTINEEN JÄTTÖ KESKIVIIKKONA 21.9 MENNESSÄ OSOITTEESEEN:**
 - ▶ Pohjois-Savon ELY-keskus PL 2000, 70101 Kuopio (käyntiosoite Kallanranta 11, Kuopio)
 - ▶ tai sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi